

УВС АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Наранбулаг сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

Аудитын код: УВА-2026/019/НА-СТА-ТТЗ

Цахим хуудас:

www.audit.mn

Улаангом хот

2026 он

Увс аймаг дахь Төрийн аудитын газар,

Дарга, тэргүүлэх аудитор: М.Батсуурь

Утас: 70453317,

Цахим хаяг: BatsuuriM@audit.gov.mn

Аудитын менежер: М.Бат-Амгалан

Утас: 70453799, Цахим хаяг: Bat-Amgalanm@audit.gov.mn

Аудитор: Т.Намжил

Утас: 70453799, Цахим хаяг: NamjilT@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

1. Хараат бус аудиторын дүгнэлт	3
2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл	5
3. Санхүүгийн тайлангийн тодруулга.....	15
3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа.....	15
3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин	15
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал.....	16
3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлт.....	16
3.5 Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлтүүд.....	17
4. Аудитын тайлан	21
4.1 Ерөнхий зүйл	21
4.2 Материаллаг байдал	22
4.3 Төрийн хэмнэлтийн хуулийн хэрэгжилт.....	22
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	22
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	23
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	23

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ОНХС	Орон нутгийн хөгжлийн сан

**УВС АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

213400, Увс аймаг, Улаангом сум,
Ө.Бадрахын гудамж
Утас: 70-45-33-17, Факс: (976)70-45-33-17,
E-mail: uvs@audit.gov.mn

НАРАНБУЛАГ СУМЫН ЗАСАГ
ДАРГА Р.АЗБИЛЭГ ТАНАА

2026.03.25 № УВА-2026/019/НА-СТА-ТТ 1
танай _____-ны № _____-т

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасны дагуу Наранбулаг сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Бидний үзэж байгаагаар Хязгаарлалттай санал дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт тайлбарласан зүйлсийн үр нөлөөг эс тооцвол Наранбулаг сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн санхүүгийн байдал болон тайлант жилийн эцсээрх санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, төсвийн гүйцэтгэлийг бүх материаллаг талаар нь Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв илэрхийлсэн байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Сумын ИТХ-ын 2025 оны 08 дугаар сарын 06-ны өдрийн 05/03 дугаар тогтоолоор Малын ангилан ялгалт, халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх зардалд 5.0 сая төгрөг баталсан байхад гүйцэтгэлээр 5.6 сая төгрөг буюу 0.6 сая төгрөг илүү зарцуулсан, мөн батлагдсан ажлын жагсаалтад байхгүй Өвс тэжээлийн нөөц бүрдүүлэх ажлын санхүүжилтэд 13.0 сая төгрөгийг өмнөх онд иргэдэд зээлээр борлуулсан өвсний үнийн эргэн төлөлтөөс шууд гэрээ байгуулан худалдан авалт хийсэн байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3 дахь заалтад “Санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх”, 41 дүгээр зүйлийн 41.2 дахь хэсэгт “Бүх шатны төсвийн захирагч төсвийн хэрэгжилтийн талаар дараах үүрэг хүлээнэ”, 41.2.2 дахь заалтад “Батлагдсан төсвийн хүрээнд зарлага гаргах”, 60 дугаар зүйлийн 60.3 дахь хэсэгт “Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгийг дараах зүйлд зарцуулахыг хориглоно”, 60.3.6 дахь заалтад “Орон нутгийн иргэдийн саналыг аваагүй, **орон нутгийн төсвийн төлөвлөгөөнд тусгаж батлаагүй зардал**, арга хэмжээ”, Төрийн албаны тухай хуулийн 39 дүгээр зүйлийн 39.1 дэх хэсэгт “Төрийн албан хаагч хуульд зааснаас гадна дараах үйл ажиллагаа явуулахыг хориглоно”, 39.1.2 дахь заалтад “Албаны эрх мэдлээ хэтрүүлэх” Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.1 дэх хэсэгт “Энэ хуулийн 3.1-д заасан этгээдэд дараах зориулалтаар зардал санхүүжүүлэх, зарцуулахыг хориглоно”, 12.1.4 дэх заалтад “Хуулиар зөвшөөрөөгүй бусад” гэж заасныг зөрчсөн байна.

8505050852

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцлон тэмдэглэсэн хэсэг

АДБОУС 2706.7-д тодорхойлсноор асуудлыг онцолсон хэсэгт санхүүгийн тайлангийн тухай хэрэглэгчдийн ойлголтыг бүрдүүлэхэд ач холбогдолтой, санхүүгийн тайланд толилуулсан, тодруулсан мэдээлэл байхгүй болно.

Аудитын гол асуудал

АДБОУС 2701.8-д тодорхойлсон тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад үлэмж нөлөө үзүүлэх ажил гүйлгээ байхгүй болно.

Бусад асуудал

Тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад санхүүгийн тайлангийн тодруулга толилуулгад тусгаагүй, аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалтын улмаас аудитын хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй асуудал гараагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

М.БАТСУУРЬ

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1. АУДИТ ХИЙСЭН НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН БАЙДЛЫН ТАЙЛАН

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,887,780,250.99	1,527,845,811.68
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	1,113,456,468.99	668,684,566.88
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	1,113,456,468.99	668,684,566.88
31210	Төгрөг	1,113,456,468.99	668,684,566.88
31211	Төрийн сангийн харилцах	1,113,456,468.99	668,684,566.88
31215	Нэмэлт санхүүжилтийн харилцах		
33	АВЛАГА	259,663,478.00	230,009,397.20
33100	Ажиллагчтай холбогдсон авлага		
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага		
33400	Зээлийн хүүгийн авлага	2,740,800.00	5,772,728.00
33500	Бусад авлага	1,040,823.00	444,675.20
33510	Байгууллагаас авах авлага	35,290.00	174,675.20
33520	Хувь хүмүүсээс авах авлага	1,005,533.00	270,000.00
33600	Зээлийн авлага	255,881,855.00	223,791,994.00
33610	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	255,881,855.00	223,791,994.00
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	255,881,855.00	223,791,994.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	514,660,304.00	629,151,847.60
35100	Түүхий эд материал		0.00
35130	Эм боох материал		
35400	Хангамжийн материал	497,715,061.00	612,206,604.60
35410	Бичиг хэргийн материал	1,987,320.00	1,756,520.00
35420	Аж ахуйн материал	220,154,607.00	309,228,700.60
35430	Сэлбэг хэрэгсэл		5,774,250.00
35440	Түлш, шатах тослох материал		1,368,000.00
35450	Барилгын засварын материал		
35460	Хүнсний материал		46,000.00
35470	Бусад хангамжийн материал	275,573,134.00	294,033,134.00
35600	Мал амьтад	16,945,243.00	16,945,243.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,893,741,598.41	2,890,226,775.13
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	1,893,741,598.41	2,890,226,775.13
39200	Биет хөрөнгө	1,741,941,398.41	2,734,426,575.16
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,338,700,121.00	2,001,790,615.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-494,008,675.01	-571,769,834.84
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	364,261,773.00	370,427,273.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-125,625,383.70	-172,829,318.04
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	357,811,159.00	417,791,347.93
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-166,143,761.29	-182,454,955.77
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	49,571,261.85	49,548,650.85
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-30,240,875.41	-27,586,632.96
39209	Зам, гүүрийн байгууламж		
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл		
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс		
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	551,646,390.00	1,006,279,910.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-175,492,877.03	-228,232,746.01
39216	Дуусаагүй барилга, байгууламж	71,462,266.00	71,462,266.00
39217	Ном		
39300	Биет бус хөрөнгө	151,800,200.00	155,800,199.97
39301	Программ хангамж	2,140,000.00	7,140,000.00

39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-2,140,000.00	-3,140,000.03
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	151,800,200.00	151,800,200.00
39304	Хуримтлагдсан элэгдэл		
39400	Бусад хөрөнгө /ТӨҮГ/	0	0
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	3,781,521,849.40	4,418,072,586.81
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	1,740,999.66	77,850,687.87
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	1,740,999.66	77,850,687.87
41300	Өглөг	1,740,999.66	77,850,687.87
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	366,990.66	160,000.00
41360	Бусад өглөг	1,374,009.00	77,690,687.87
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	1,374,009.00	70,434,771.19
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг		4,920,800.00
41363	Татвар өглөг /ТӨҮГ/		137,850.09
41364	НДШ-ийн өглөг /ТӨҮГ/		2,197,266.59
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	3,779,780,849.74	4,340,221,898.94
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	3,779,780,849.74	4,340,221,898.94
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	870,907,222.00	870,907,222.00
511002	Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө	870,907,222.00	870,907,222.00
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	2,586,886,280.94	3,147,327,330.14
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	1,289,127,078.21	2,591,778,180.94
51220	Тайлант үеийн үр дүн	1,297,759,202.73	555,549,149.20
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	321,987,346.80	321,987,346.80
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	3,781,521,849.40	4,418,072,586.81

2.2. АУДИТ ХИЙСЭН НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ҮР ДҮНГИЙН ТАЙЛАН

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	5,838,020,294.93	5,357,726,682.42
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	647,348,881.02	646,324,628.69
110	Орлогын албан татвар	563,853,004.06	545,184,807.71
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	586,385,346.25	545,184,807.71
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	335,051,202.87	387,982,836.97
110002	Үйл ажиллагааны орлого	4,279,229.93	20,038,754.02
110003	Хөрөнгийн орлого	48,761,214.20	58,015,772.25
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	1,400,880.00	48,000.00
110008	Шууд бус орлого	196,892,819.25	79,099,444.47
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	-22,532,342.19	
110101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	-22,532,342.19	
113	Хөрөнгийн албан татвар	52,135,976.96	86,719,618.98
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	1,858,917.96	3,332,318.98
113002	Бууны албан татвар	2,370,259.00	3,450,000.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	47,906,800.00	79,947,300.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	31,359,900.00	14,420,202.00

1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	5,886,806.00	2,378,200.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	911,806.00	858,200.00
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	3,000,000.00	1,520,000.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	1,955,000.00	
1181	Газрын төлбөр	12,869,926.00	9,507,002.00
118101	Газрын төлбөр	12,869,926.00	9,507,002.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	12,623,168.00	2,535,000.00
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	12,623,168.00	2,535,000.00
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр		
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр		
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	962,806,768.00	4,711,402,053.79
120	Нийтлэг татварын бус орлого	962,806,768.00	1,395,940,138.53
120003	Торгуулийн орлого	9,384,500.00	5,770,000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	953,422,268.00	43,025,533.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,470,000.00	28,485,533.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	42,854,000.00	14,540,000.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	909,098,268.00	
120009	Бусад орлого		
120017	Үнэ төлбөргүй авсан орлого /үндсэн/		1,225,860,061.93
120018	Үнэ төлбөргүй авсан орлого /Бараа материал		121,284,543.60
122	Тусламжийн орлого		2,879,687,415.20
1221	Хандив тусламж /дотоод/		2,879,687,415.20
12211	Харъяа төсвийн байгууллагад олгосон санхүүжилт, шилжүүлгийн орлого		1,744,086,000.00
122111	Урсгал санхүүжилтийн орлого		1,744,086,000.00
12212	Харъяа төсвийн байгууллагаас төрийн сан руу төвлөрүүлэх шилжүүлгийн орлого		151,208,972.20
122121	Санхүүжилтийн үлдэгдэлээс төвлөрүүлэх шилжүүлгийн орлого		80,216,437.72
122123	Нэмэлт санхүүжилтийн дансны төсвийн орлогод тооцох төвлөрүүлэх шилжүүлгийн орлого		70,992,534.48
12213	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого		101,228,643.00
122135	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого		101,228,643.00
12214	Аймаг, сум хоорондын шилжүүлгийн орлого		883,163,800.00
122141	Аймаг, нийслэлээс авсан татаасын орлого		883,163,800.00
123	Улсын төсөв, орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг		435,744,500.00
123002	Орон нутгийн хөгжлийн сангийн нэгдсэн сангаас шилжүүлсэн орлого /УТ-ОН/		435,744,500.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	4,227,864,645.91	
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,500,962,700.00	
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	1,500,962,700.00	
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	48,614,059.13	
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	41,000,100.00	
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	7,613,959.13	
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	2,674,888,920.65	
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	1,651,154,500.00	
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого	38,849,420.65	
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	984,885,000.00	

1330	Төсвийн захирагчдаас	3,398,966.13	
133002	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	3,398,966.13	
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	0.00	0.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих		
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	4,533,495,972.20	4,800,672,825.70
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	4,533,495,972.20	4,800,672,825.70
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,777,345,066.22	2,846,468,809.17
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	788,600,602.20	886,336,053.30
210101	Үндсэн цалин	432,574,952.48	477,457,294.96
210102	Нэмэгдэл	269,334,708.72	309,014,377.24
210103	Хоол унааны хөнгөлөлт	0	4,980,000.00
210104	Урамшуулал	37,850,941.00	41,387,871.48
210105	Гэрээт ажлын хөлс	48,840,000.00	53,496,509.62
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	97,869,860.46	110,673,133.52
210201	Тэтгэврийн даатгал	66,725,156.66	75,573,633.52
210202	Тэтгэмжийн даатгал	7,852,184.00	8,775,100.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,945,938.00	4,387,900.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3,885,330.00	4,387,000.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	15,461,251.80	17,549,500.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	443,034,768.90	522,749,385.66
210301	Гэрэл, цахилгаан	44,713,688.49	83,982,525.74
210302	Түлш, халаалт	383,877,886.08	429,848,089.92
210303	Цэвэр, бохир ус	14,443,194.33	8,918,770.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	49,071,617.00	46,645,416.00
210401	Бичиг хэрэг	4,622,350.00	4,340,400.00
210402	Тээвэр, шатахуун	35,622,940.00	37,095,516.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,494,000.00	1,968,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,376,040.00	2,665,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,945,674.00	576,500.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	3,010,613.00	
2105	Нормативт зардал		810,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл		810,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	14,389,526.00	18,002,450.00
210604	Урсгал засвар	14,389,526.00	18,002,450.00
2107	Томилолт, зочны зардал	10,144,200.00	21,028,800.00
210702	Дотоод албан томилолт	10,144,200.00	21,028,800.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	51,561,378.44	2,187,397.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	48,286,702.44	0
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	504,000.00	432,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	245,026.00	188,100.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	103,550.00	140,308.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	66,000.00	66,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,766,000.00	385,000.00
210807	Газрын төлбөр	590,100.00	975,989.00

2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,322,673,113.22	1,238,036,173.69
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,119,284,788.81	985,592,996.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	8,564,500.00	7,453,100.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	194,823,824.41	244,990,077.69
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,756,150,905.98	1,954,204,016.53
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг		1,895,294,972.20
21311	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг		1,895,294,972.20
213111	Төрийн сангаас харъяа төсвийн байгууллагад олгосон санхүүжилт, шилжүүлгийн орлого		1,744,086,000.00
2131111	Урсгал санхүүжилтийн зардал		1,744,086,000.00
213112	Төсвийн байгууллагаас харъяа төрийн сан руу төвлөрүүлэх шилжүүлгийн орлого		151,208,972.20
2131121	Санхүүжилтийн үлдэгдлээс төвлөрүүлэх шилжүүлгийн зардал		80,216,437.72
2131123	Нэмэлт санхүүжилтийн дансны төсвийн орлогод тооцох төвлөрүүлгийн зардал		70,992,534.48
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	62,748,017.00	58,909,044.33
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	32,634,800.00	39,790,844.33
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	21,803,717.00	16,925,700.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	8,309,500.00	2,192,500.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	1,693,402,888.98	
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	1,651,154,500.00	
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	38,849,422.85	
213405	Нэмэлт санхүүжилтээс төвлөрүүлэх шилжүүлэг	3,398,966.13	
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	1,304,524,322.73	557,053,856.72
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	6,765,120.00	1,504,707.52
225001	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны гарз	6,765,120.00	
225010	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Үндсэн хөрөнгө		1,504,707.52
	Үйл ажиллагааны бус үр дүн	-6,765,120.00	-1,504,707.52
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	1,297,759,202.73	555,549,149.20

2.3. АУДИТ ХИЙСЭН НЭГТГЭСЭН МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	5,012,265,956.93	4,042,140,009.89
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	647,348,881.02	642,788,242.69
110	Орлогын албан татвар	563,853,004.06	541,648,421.71
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	586,385,346.25	541,648,421.71
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	335,051,202.87	387,982,836.97
110002	Үйл ажиллагааны орлого	4,279,229.93	20,038,754.02
110003	Хөрөнгийн орлого	48,761,214.20	54,479,386.25
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	1,400,880.00	48,000.00

110008	Шууд бус орлого	196,892,819.25	79,099,444.47
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	-22,532,342.19	
110101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	-22,532,342.19	
113	Хөрөнгийн албан татвар	52,135,976.96	86,719,618.98
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	1,858,917.96	3,332,318.98
113002	Бууны албан татвар	2,370,259.00	3,450,000.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	47,906,800.00	79,947,300.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	31,359,900.00	14,420,202.00
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	5,886,806.00	2,378,200.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	911,806.00	858,200.00
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	3,000,000.00	1,520,000.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	1,955,000.00	
1181	Газрын төлбөр	12,869,926.00	9,507,002.00
118101	Газрын төлбөр	12,869,926.00	9,507,002.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	12,623,168.00	2,535,000.00
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	12,623,168.00	2,535,000.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	137,052,430.00	3,399,351,767.20
120	Нийтлэг татварын бус орлого	137,052,430.00	83,889,852.00
120003	Торгуулийн орлого	9,384,500.00	5,770,000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	127,667,930.00	78,119,852.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	84,813,930.00	63,579,852.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	42,854,000.00	14,540,000.00
122	Тусламжийн орлого		2,879,687,415.20
1221	Хандив тусламж /дотоод/		2,879,687,415.20
12211	Харъяа төсвийн байгууллагад олгосон санхүүжилт, шилжүүлгийн орлого		1,744,086,000.00
122111	Урсгал санхүүжилтийн орлого		1,744,086,000.00
12212	Харъяа төсвийн байгууллагаас төрийн сан руу төвлөрүүлэх шилжүүлгийн орлого		151,208,972.20
122121	Санхүүжилтийн үлдэгдэлээс төвлөрүүлэх шилжүүлгийн орлого		80,216,437.72
122123	Нэмэлт санхүүжилтийн дансны төсвийн орлогод тооцох төвлөрүүлэх шилжүүлгийн орлого		70,992,534.48
12213	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого		101,228,643.00
122135	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого		101,228,643.00
12214	Аймаг, сум хоорондын шилжүүлгийн орлого		883,163,800.00
122141	Аймаг, нийслэлээс авсан татаасын орлого		883,163,800.00
123	Улсын төсөв, орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг		435,744,500.00
123002	Орон нутгийн хөгжлийн сангийн нэгдсэн сангаас шилжүүлсэн орлого /УТ-ОН/		435,744,500.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	4,227,864,645.91	
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,500,962,700.00	
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	1,500,962,700.00	
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	48,614,059.13	
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	41,000,100.00	
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	7,613,959.13	
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	2,674,888,920.65	

132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	1,651,154,500.00	
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого	38,849,420.65	
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	984,885,000.00	
1330	Төсвийн захирагчдаас	3,398,966.13	
133002	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	3,398,966.13	
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	3,310,058,659.13	3,552,536,276.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,310,058,659.13	3,552,536,276.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,553,453,753.15	1,597,848,259.47
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	788,239,393.20	884,872,409.00
210101	Үндсэн цалин	432,213,743.48	475,993,650.66
210102	Нэмэгдэл	269,334,708.72	309,014,377.24
210103	Хоол унааны хөнгөлөлт	0	4,980,000.00
210104	Урамшуулал	37,850,941.00	41,387,871.48
210105	Гэрээт ажлын хөлс	48,840,000.00	53,496,509.62
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	98,143,060.80	109,773,713.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	66,998,357.00	74,673,313.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	7,852,184.00	8,775,100.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,945,938.00	4,387,900.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3,885,330.00	4,387,900.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	15,461,251.80	17,549,500.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	489,168,471.34	432,796,964.47
210301	Гэрэл, цахилгаан	45,538,483.07	65,347,914.33
210302	Түлш, халаалт	429,186,793.94	348,580,450.14
210303	Цэвэр, бохир ус	14,443,194.33	18,868,600.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	46,320,860.00	44,900,166.00
210401	Бичиг хэрэг	4,801,350.00	3,385,200.00
210402	Тээвэр, шатахуун	36,072,670.00	35,735,966.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,494,000.00	1,968,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,376,040.00	2,665,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,576,800.00	1,146,000.00
2105	Нормативт зардал		810,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл		810,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	13,665,800.00	23,267,500.00
210601	Багаж, техник хэрэгсэл	1,500,000.00	4,520,000.00
210604	Урсгал засвар	12,165,800.00	18,747,500.00
2107	Томилолт, зочны зардал	16,108,200.00	16,108,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	16,108,200.00	16,108,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	3,727,676.00	5,247,397.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	453,000.00	0
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	504,000.00	432,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	245,026.00	188,100.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	103,550.00	140,308.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	66,000.00	66,000.00

210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,766,000.00	3,445,000.00
210807	Газрын төлбөр	590,100.00	975,989.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	98,080,291.81	80,072,110.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	88,332,791.81	73,839,010.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	9,747,500.00	6,233,100.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,756,604,905.98	1,954,688,016.53
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг		1,895,294,972.20
21311	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг		1,895,294,972.20
213111	Төрийн сангаас харъяа төсвийн байгууллагад олгосон санхүүжилт, шилжүүлгийн орлого		1,744,086,000.00
2131111	Урсгал санхүүжилтийн зардал		1,744,086,000.00
213112	Төсвийн байгууллагаас харъяа төрийн сан руу төвлөрүүлэх шилжүүлгийн орлого		151,208,972.20
2131121	Санхүүжилтийн үлдэгдлээс төвлөрүүлэх шилжүүлгийн зардал		80,216,437.72
2131123	Нэмэлт санхүүжилтийн дансны төсвийн орлогод тооцох төвлөрүүлгийн зардал		70,992,534.48
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	63,202,017.00	59,393,044.33
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	32,634,800.00	39,790,844.33
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	21,803,717.00	16,925,700.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	8,763,500.00	2,676,500.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	1,693,402,888.98	
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	1,651,154,500.00	
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	38,849,422.85	
213405	Нэмэлт санхүүжилтээс төвлөрүүлэх шилжүүлэг	3,398,966.13	
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	1,702,207,297.80	489,603,733.89
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	874,669,102.00	904,375,636.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	874,669,102.00	904,375,636.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	874,669,102.00	904,375,636.00
223001	Бусад хөрөнгө	863,089,102.00	901,375,736.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	11,580,000.00	2,999,900.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-874,669,102.00	-904,357,636.00
VII	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ДҮН		-30,000,000.00
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ		30,000,000.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл		30,000,000.00
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	827,538,195.80	-444,771,902.11
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	285,918,273.19	1,113,456,468.99
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	1,113,456,468.99	668,684,566.88

2.4. АУДИТ ХИЙСЭН НЭГТГЭСЭН ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ/ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН

/төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
2024 оны 01-р сарын 01-нээрх үлдэгдэл	890,907,222.00	321,987,346.80	1,289,127,078.21	2,482,021,647.01
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	890,907,222.00	321,987,346.80	1,289,127,078.21	2,482,021,647.01
Тайлант үеийн үр дүн	0	0	1,297,759,202.73	1,297,759,202.73
2024 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	890,907,222.00	321,987,346.80	2,586,886,280.94	3,779,780,849.74
2025 оны 01-р сарын 01-нээрх үлдэгдэл	890,907,222.00	321,987,346.80	2,586,886,280.94	3,779,780,849.74
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	890,907,222.00	321,987,346.80	2,586,886,280.94	3,779,780,849.74
Өмчид гарсан өөрчлөлт			4,891,900.00	4,891,900.00
Тайлант үеийн үр дүн			555,549,149.20	555,549,149.20
2025 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	890,907,222.00	321,987,346.80	3,147,327,330.14	4,340,221,898.94

2.5. АУДИТ ХИЙСЭН НЭГТГЭСЭН ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,837,416,000.00	2,561,380,831.28
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,679,791,500.00	1,630,005,095.28
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,616,266,600.00	1,570,612,050.95
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	876,823,400.00	884,014,909.00
210101	Үндсэн цалин	802,131,900.00	475,136,150.66
210102	Нэмэгдэл		309,014,377.24
210103			4,980,000.00
210104	Урамшуулал	20,043,500.00	41,387,871.48
210105	Гэрээт ажлын хөлс	54,648,000.00	53,496,509.62
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	109,675,100.00	109,675,100.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	74,574,700.00	74,574,700.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	8,775,100.00	8,775,100.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,387,900.00	4,387,900.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	4,387,900.00	4,387,900.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	17,549,500.00	17,549,500.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	433,845,800.00	429,813,264.95
210301	Гэрэл, цахилгаан	82,330,900.00	62,364,214.81
210302	Түлш, халаалт	330,965,000.00	348,580,450.14
210303	Цэвэр, бохир ус	20,549,900.00	18,868,600.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	50,012,000.00	40,332,900.00
210401	Бичиг хэрэг	4,474,500.00	3,385,200.00

210402	Тээвэр, шатахуун	38,883,700.00	33,563,700.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,608,900.00	1,968,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	278,400.00	270,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	3,493,500.00	1,146,000.00
2105	Нормативт зардал	811,500.00	810,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	811,500.00	810,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	18,368,400.00	16,747,400.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,070,000.00	999,900.00
210604	Урсгал засвар	17,289,400.00	15,747,500.00
2107	Томилолт, зочны зардал	22,043,000.00	16,108,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	22,043,000.00	16,108,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	11,337,200.00	7,247,397.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,399,500.00	
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	504,000.00	432,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	300,700.00	188,100.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	566,000.00	140,308.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	187,000.00	66,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	7,340,000.00	5,445,000.00
210807	Газрын төлбөр	1,040,000.00	975,989.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	93,310,200.00	65,863,080.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	80,449,300.00	61,629,980.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	12,860,900.00	4,233,100.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	63,564,900.00	59,393,044.33
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг		
213103	Төсвийн санхүүжилт		
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	63,564,900.00	59,393,044.33
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	43,014,700.00	39,790,844.33
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	17,800,200.00	16,925,700.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,750,000.00	2,676,500.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	1,026,374,500.00	901,375,736.00
223001	Бусад хөрөнгө	1,026,374,500.00	901,375,736.00
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	131,250,000.00	30,000,000.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	131,250,000.00	30,000,000.00
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2,014,112,000.00	2,116,608,929.17
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ		
310001	Улсын төсвөөс санхүүжих		
310004	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	447,774,500.00	435,774,500.00
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ		
320001	Орон нутгийн төсвөөс	1,530,337,500.00	1,602,714,577.17
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС		
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	36,000,000.00	78,119,852.00
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих		
	Тэнцвэржүүлсэн нийт тэнцэл	823,304,000.00	-444,771,902.11
	Алдагдал санхүүжүүлэх эх үүсвэр	-823,304,000.00	444,771,902.11

	Харилцах болон хадгаламжийн дансны цэвэр өөрчлөлт	-823,304,000.00	444,771,902.11
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		1,113,456,468.99
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		668,684,566.88
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	64	64
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	2	2
610001	Төсвийн байгууллага	2	2
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	31	31
620001	Удирдах ажилтан	8	8
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	11	11
620003	Үйлчлэх ажилтан	3	3
620004	Гэрээт ажилтан	9	9
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	31	31
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	11	11
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	7	7
650010	Гэрээт ажилтан	6	6
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	7	7

2.6. АУДИТ ХИЙСЭН НЭГТГЭСЭН НЭМЭЛТ ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

			<i>/төгрөгөөр/</i>
Код	Үзүүлэлт		Гүйцэтгэл
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН		30,236,108.52
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ		30,236,108.52
210	БАРАА , АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ		30,236,108.52
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил		857,500.00
210101	Үндсэн цалин		857,500.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл		98,613.00
210201	Тэтгэврийн даатгал		98,613.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал		2,983,699.52
210301	Гэрэл,цахилгаан		2,983,699.52
2104	Хангамж, бараа материалын зардал		4,567,266.00
210402	Тээвэр, шатахуун		2,172,266.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал зардал		2,395,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал		7,520,000.00
210601	Багаж, техник хэрэгсэл		4,520,000.00
210604	Урсгал засвар		3,000,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		14,209,030.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		12,209,030.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх		2,000,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ		
2200	Дотоод эх үүсвэрээр		
223001	Бусад хөрөнгө		
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР		30,236,108.52
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого		30,236,108.52
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого		30,236,108.52

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Наранбулаг сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь байгууллагын манлайллыг дээшлүүлэх, хууль тогтоомж, Засгийн газрын болон аймаг, сумын Засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг орон нутагт хэрэгжүүлэх ажлыг түргэн шуурхай зохион байгуулах, төрийн албан хаагчдын ёс зүйг чанд сахиж иргэдэд төрийн үйлчилгээг хөнгөн шуурхай хүргэх гэсэн зорилгын дор үйл ажиллагааны чиглэл зорилтоо тодорхойлон ажиллажээ.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Байгууллагын үйл ажиллагаа явуулж буй хууль эрх зүйн орчны талаар болон УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн баталсан төсвийн байгууллагын Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, журмын хүрээнд төсөв, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагааг явуулж байна. Үүнд:

- Төсвийн тухай хууль
- Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хууль
- Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль
- Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хууль
- Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль
- Шилэн дансны тухай хууль
- Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Наранбулаг сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2025 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Наранбулаг сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2025 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2025 оны А/3 дугаар тушаалаар баталсан “Төсөвт байгууллагын дагаж мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн журам”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

3.5 Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлт

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн 4,418.1 сая төгрөг болж 636.6 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/сая төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	1,113.4	668.7	-444.7
Авлага	259.7	230.0	-29.7
Бараа материал	514.7	629.2	114.5
Үндсэн хөрөнгө	1,893.7	2,890.2	996.5
Нийт хөрөнгө	3,781.5	4,418.1	636.6
Өр төлбөр	1.7	77.9	76.2
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	3,779.8	4,340.2	560.4
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	3,781.5	4,418.1	636.6

Эх сурвалж: Наранбулаг сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.5.1 Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн дансны эцсийн үлдэгдэл 668.7 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 444.7 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 2. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл

/сая төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Кассад байгаа бэлэн мөнгө	-	-	-
Банканд байгаа бэлэн мөнгө	1,113.4	668.7	-444.7
Төгрөг	1,113.4	668.7	-444.7
Төрийн сангийн харилцах	1,113.4	668.7	-444.7
Арилжааны банк дахь харилцах	-	-	-
Гадаад валют	-	-	-
Арилжааны банк дахь харилцах	-	-	-
Замд яваа мөнгөн хөрөнгө	-	-	-
Дүн	1,113.4	668.7	-444.7

Эх сурвалж: Наранбулаг сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлд байгаа 668.7 сая төгрөг төрийн сангийн урсгал санхүүжилтийн харилцах дансанд байршиж байна. Үүнд: Орон нутгийн ерөнхий орлого 209.0 сая төгрөг, Орон нутгийн хөгжлийн сангийн 314.1 сая, Хоршоо хөгжүүлэх сангийн 145.6 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

3.5.2 Авлага

Авлага дансны эцсийн үлдэгдэл 230.0 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 29.7 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 3. Авлагын үлдэгдэл

/сая төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Зээлийн хүүгийн авлага	2.8	5.8	3.0
Хувь хүмүүсээс авах авлага	1.0	0.27	-0.73
Зээлийн авлага	255.9	223.8	-32.1
Татвар, НДШ-ийн авлага /ТӨҮГ/		-	
Татаас, санхүүжилтийн авлага	-	-	-
Байгууллагаас авах авлага			
Дүн	259.7	230.0	-29.7

Эх сурвалж: Наранбулаг сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Авлагын үлдэгдэл буурахад Хоршоо хөгжүүлэх сангийн зээлийн эргэн төлөлт нөлөөлсөн байна.

3.5.3 Бараа материал

Бараа материалын дансны эцсийн үлдэгдэл 629.2 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 114.5 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн байна.

Хүснэгт 4. Бараа материалын үлдэгдэл

/сая төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Түүхий эд материал	-	-	-
Тусгай зориулалттай материал	-	-	-
Эм боох материал	-	-	-
Дуусаагүй үйлдвэрлэл	-	-	-
Бэлэн бүтээгдэхүүн	-	-	-
Хангамжийн материал	497.7	612.2	114.5
Бичиг хэргийн материал	1,9	1,7	-0.2
Аж ахуйн материал	220,1	309,2	89.1
Сэлбэг хэрэгсэл		5,7	5.7
Түлш, шатах тослох материал	0	1,3	1.3
Барилгын засварын материал	0	0	0
Хүнсний материал	0	46.0	46.0
Бусад хангамжийн материал	275.5	294.0	19.5
Мал амьтад	16.9	16.9	0
Дүн	514.6	629.1	114.5

Эх сурвалж: Наранбулаг сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Бараа материалын үлдэгдэл дансны өсөлтөд аж ахуйн материал, хүнсний материалын өсөлт гол нөлөө үзүүлсэн байна.

3.5.4 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн дансны эцсийн үлдэгдэл 2,890.2 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 996.5 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт 5. Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл

/сая төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Барилга, байгууламж, орон сууц	1,338.7	2,001.7	663
Хуримтлагдсан элэгдэл	-494.0	-571.7	77.7
Авто тээврийн хэрэгсэл	364.2	370.4	6.2
Хуримтлагдсан элэгдэл	-125.6	-172.8	47.2
Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	357.8	417.7	59.9
Хуримтлагдсан элэгдэл	-166.1	-182.4	16.3
Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	49.5	49.5	0
Хуримтлагдсан элэгдэл	-30.2	27.5	-2.7
Зам, гүүрийн байгууламж			
Хуримтлагдсан элэгдэл			
Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	0	0	0.00
Дуусаагүй барилга байгууламж	71.4	71.4	0.00
Номын фонд	0	0	0.00
Бусад үндсэн хөрөнгө	551.1	1,006.2	455.1
Хуримтлагдсан элэгдэл	-175.4	-228.2	52.8
Программ хангамж	2.1	7.1	5.0
Хуримтлагдсан элэгдэл	-2.1	-3.1	1.0
Бусад биет бус хөрөнгө	151.8	151.8	0
Хуримтлагдсан элэгдэл			
Дүн	1,893.7	2,890.2	996.5

Эх сурвалж: Наранбулаг сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 2,890.2 сая төгрөг болж 996.5 сая төгрөгөөр өсөхөд хөрөнгө оруулалт болон сумын ойн хүрээнд хандивын хөрөнгө нэмэгдсэн нь голчлон нөлөөлсөн байна. Тайлант онд худалдаж авсан хөрөнгө 17.1 сая, хандив тусламжаар 500.0 сая, бусад эх үүсвэрээс 725.8 сая, нийт 1,242.9 сая төгрөгийн хөрөнгөөр нэмэгджээ. Байгууллагын данс хооронд шилжүүлсэн хөрөнгө байхгүй, аймгийн болон сумын ИТХ-ын тогтоолоор 52.0 сая төгрөгийн хөрөнгийг акталсан байна.

3.5.5 Өр төлбөр

Нийт өр төлбөрийн дансны эцсийн үлдэгдэл 77.9 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 76.2 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн байна.

Хүснэгт 6. Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл

/сая төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Ажилтнуудтай холбоотой өглөг	0.3	0.16	-0.14
Байгууллагад төлөх өглөг	1.4	72.8	71.4
Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг			
Хувь хүмүүст төлөх өглөг		4.9	4.9

Дүн	1.7	77.8	76.2
-----	-----	------	------

Эх сурвалж: Наранбулаг сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Өр төлбөр дансны үлдэгдэл 77.8 сая төгрөг болж 76.1 сая төгрөгөөр өссөн нь байгууллагад төлөх болон ажиллагсдад төлөх өглөг нэмэгдсэнээс шалтгаалжээ. Үүнд: Орон нутгийн төсвийн байгууллагуудын 2025 оны түлш халаалтын зардалын 11, 12 саруудыг төлж чадаагүй өр үүссэн нь гол нөлөөг үзүүлж байна. Мөн Засаг даргын Тамгын газрын албан томилолтын зардал дутуу санхүүжилт өгсөн тул өр үүссэн байна.

3.5.6 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны эцсийн үлдэгдэл 4,340.2 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 560.4 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт 7. Засгийн газрын хувь оролцоо

/ сая төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	870.9	870.9	0.00
Өмч /төрийн/ /ТӨҮГ/	-	-	-
Эздийн өмчийн бусад хэсэг /ТӨҮГ/	-	-	-
Хуримтлагдсан үр дүн	2,586.9	3,147.3	560.4
Өмнөх үеийн үр дүн	1,289.1	2,591.8	1,302.7
Тайлант үеийн үр дүн	1,297.8	555.5	-742.2
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	322.0	322.0	0.00
Дүн	3,779.8	4,340.2	560.4

Эх сурвалж: Наранбулаг сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны үлдэгдэл 4,340.2 сая төгрөг болж 560.4 сая төгрөгөөр өссөн нь тайлант үеийн үр дүнгээс шалтгаалжээ.

3.5.7 Орлогын данс

Наранбулаг сумын ИТХ-ын 2025 оны 08 дугаар сарын 06-ны өдрийн орон нутгийн төсвийн тодотгол батлах тухай 5/03 дугаар тогтоолоор сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч тайлант онд 647.2 сая төгрөгийн орлого орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэхээр батлагдсанаас гүйцэтгэлээр 644.7 сая төгрөгийн орлогыг бүрдүүлж, төлөвлөгөөг 99.6 хувиар биелүүлсэн байна.

3.5.8 Зардлын данс

Нэгтгэл тайланд хамрагдсан сумын ЗДТГ-т хийсэн аудитаар 12.1 сая төгрөгийн 2 алдаа, зөрчил илэрсэн. Үүнд:

1. Наранбулаг сумын Засаг даргын 2024 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар Төрийн жинхэнэ албан хаагчийн албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэхэд цалин, урамшуулал олгох журмын 2.2-д "түр орлон гүйцэтгэх хугацаа нь 6 сараас дээш үргэлжлэх бол орлон гүйцэтгэж байгаа албан тушаалын цалингийн 40 хүртэл хувийг түр орлон гүйцэтгэсэн төрийн жинхэнэ албан хаагчид олгоно" гэж заасныг хэрэгжүүлэн ажиллах зөвлөмж өгснийг хэрэгжүүлээгүй байсанд албан шаардлага өгсөн.
2. Наранбулаг сумын Засаг даргын тамгын газар нь 12.1 сая төгрөгийн гүйлгээг шууд зардалд бүртгэсэн нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1 дэх хэсэгт "Аж ахуйн нэгж, байгууллага нягтлан бодох бүртгэлээ аккрузал сууриар хөтөлнө" гэсэн заалт болон толилуулга батламж мэдэгдлийг хангахгүй байсан тул залруулга хийлгэсэн.

Нэгтгэл тайланд тогтмол зардлын түвшинд хамрагдсан Наранбулаг сумын Ерөнхий боловсролын сургуульд хийсэн аудитаар нийт 53.5 сая төгрөгийн 2 алдаа илэрсэнд залруулга хийсэн. Үүнд

1. Наранбулаг сумын Ерөнхий боловсролын сургууль нь 25,976.9 мянган төгрөгийн гүйлгээг шууд зардалд бүртгэсэн нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1 дэх хэсэгт “Аж ахуйн нэгж, байгууллага нягтлан бодох бүртгэлээ аккруэл сууриар хөтөлнө” гэсэн заалт болон толилуулга батламж мэдэгдлийг хангахгүй байсан тул залруулга хийлгэсэн.
2. Санхүүгийн үр дүнгийн тайланд түлш халаалтын зардлыг 27,500.0 мянган төгрөгөөр дутуу илэрхийлсэн нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4 дэх заалтад “Үнэн зөв байх” гэж заасан болон Толилуулга батламж мэдэгдлийг хангахгүй байгаа тул залруулга хийлгэсэн.

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.6.1 Төсвийн төлөвлөлт

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2025 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 1,862.5 сая төгрөгөөр, нийт зарлагыг 1,862.5 сая төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

3.6.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд Засаг даргын хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 2,837.4 сая төгрөгийн төсөв батлагдсанаас 1,679.8 сая төгрөгийг урсгал зардалд, 1,026.4 сая төгрөгийг хөрөнгийн зардалд, 131.2 сая төгрөгийг эргэж төлөгдөх төлбөрийг хассан цэвэр зээлд зарцуулахаар батлагджээ.

Нийт зардлын 447.8 сая төгрөгийг Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас, 1,530.3 сая төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс, 36.0 сая төгрөгийг үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр 435.8 сая төгрөгийг Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас, 1,602.7 сая төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс, 78.1 сая төгрөгийг үндсэн ажиллагааны орлогоос, нийт 2,116.6 сая төгрөгийг санхүүжүүлсэн байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 2,561.4 сая төгрөг буюу 90.3 хувьтай байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.6.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Тайлант онд төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого 101.2 сая төгрөгөөс 30.3 сая төгрөгийг зарцуулж, 70.9 сая төгрөгийг төвлөрүүлсэн байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.6.4 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн

Тайлант хугацаанд төсөл хөтөлбөр хэрэгжүүлээгүй байна.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана” гэж заасны дагуу Наранбулаг сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Аудитыг Увс аймаг дахь Төрийн аудитын газрын ахлах аудитор Т.Намжил гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер М.Бат-Амгалан, дарга, тэргүүлэх аудитор М.Батсуурь нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Наранбулаг сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2025 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Увс аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2026 оны 03 дугаар сарын 05-ны өдрийн 26 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг “Дунд” гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2024 оны нэгтгэсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлын 4,533.5 сая төгрөгийн 1 хувиар буюу 45.3 сая төгрөгөөс 80 хувиар тооцож 36.3 сая төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагатай гэж үзсэн.

Гүйцэтгэлийн шатанд материаллаг байдлыг 2025 оны нэгтгэсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардал 4,800.7 сая төгрөгийн 1 хувиар буюу 48.0 сая төгрөгөөс 80 хувиар тооцож 38.4 сая төгрөгөөр тогтоосон.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор Наранбулаг сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн тухайн хуульд хамаарах зүйл заалтын хүрээнд горим сорил хэрэгжүүлсэн.

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тайлант хугацаанд www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд оруулбал зохих 145 мэдээллээс хугацаандаа оруулсан 137, хугацаа хоцроож 6 мэдээллийг шилэн дансны цахим хуудсанд байршуулсан байна. Мэдээлэх хугацаа болоогүй 2 мэдээлэл байна.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн гэж дүгнэлээ.

4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Төрийн аудитын байгууллагаас 2025-2026 онд гүйцэтгэх санхүүгийн тайлангийн аудитаар баримтлах ерөнхий чиглэлд тусгагдсан болон бусад хууль тогтоомжтой холбоотой хэрэгжүүлсэн горим сорилын хүрээнд хуулиар хориглосон зардал гаргасан дараах зөрчилд холбогдуулан сумын Засаг даргад хариуцлага тооцуулах албан шаардлагыг аймгийн Засаг даргад хүргүүлэв. Үүнд:

Сумын ИТХ-ын 2025 оны 08 дугаар сарын 06-ны өдрийн 05/03 дугаар тогтоолоор Малын ангилан ялгалт, халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх зардалд 5.0 сая төгрөг баталсан байхад гүйцэтгэлээр 5.6 сая төгрөг буюу 0.6 сая төгрөг илүү зарцуулсан, 05/03 дугаар тогтоолоор батлагдсан ажлын жагсаалтад байхгүй Өвс тэжээлийн нөөц бүрдүүлэх ажлын санхүүжилтэд 13.0 сая төгрөгийг өмнөх онд иргэдэд зээлээр борлуулсан өвсний үнийн эргэн төлөлтөөс шууд гэрээ байгуулан худалдан авалт хийсэн нь Төсвийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.2 дахь хэсэгт “Бүх шатны төсвийн захирагч төсвийн хэрэгжилтийн талаар дараах үүрэг хүлээнэ”, 41.2.2 дахь заалтад “Батлагдсан төсвийн хүрээнд зарлага гаргах”, 60 дугаар зүйлийн 60.3 дахт хэсэгт “Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгийг дараах зүйлд зарцуулахыг хориглоно”, 60.3.6 дахь заалтад “Орон нутгийн иргэдийн саналыг аваагүй, **орон нутгийн төсвийн төлөвлөгөөнд тусгаж батлаагүй зардал**, арга хэмжээ” гэж заасанд нийцэхгүй байна.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Наранбулаг сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2025 оны санхүүгийн тайланд завсрын аудит хийгээгүй болно.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар 1,382.8 сая төгрөгийн 3 албан шаардлага, 1,729.9 сая төгрөгийн 1 зөвлөмж өгснөөс 2 албан шаардлага, 1 зөвлөмжийг хэрэгжүүлэн ажилласан байна. Үүнд:

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитаар өгсөн		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт	0	0			
Албан шаардлага	3	1,382.8	2	1,382.8	66.7%
Зөвлөмж	1	1,729.9	1	1,729.9	100%
Нийт дүн	4	3,112.7	3	3,112.7	

/сая төгрөгөөр/

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Наранбулаг сумын Засаг даргын тамгын газраас Төсвийн Ерөнхийлөн захирагчийн баталсан бүтэц орон тоонд байхгүй 4 багийн сахиулыг гэрээтээр ажиллуулж байна. Дараагийн аудитаар тухайн гэрээт ажилтнуудын орон тоог Төсвийн Ерөнхийлөн захирагчаар батлуулсан эсэхийг шалгах нь зүйтэй гэж үзлээ.

4.7 Харьяа байгууллагуудын аудитын дүнгийн талаар

Наранбулаг сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд орон нутгийн 2 төсвийн байгууллага, улсын төсвийн 4 байгууллагын тогтмол зардал, 2 тусгай сан, нийт 8 санхүүгийн тайланг нэгтгэгдсэн.

Аудитад хамрагдсан Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн харьяа орон нутгийн 2 байгууллагаас 1 байгууллагын санхүүгийн тайланд “Өөрчлөлтгүй” санал дүгнэлт өгч, 1 байгууллага, 2 санг түүвэрт хамруулсан байна.

Нэгтгэлд хамрагдсан харьяа байгууллагуудад хийсэн аудитаар нийт 12.1 сая төгрөгийн алдаа илэрснээс аудитын явцад 12.1 сая төгрөгийн алдааг залруулж, 1 албан шаардлага өгсөн.

Харьяа байгууллагуудын аудитаар илэрсэн алдаа зөрчлийн нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

Д/д	Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт алдаа, зөрчлийн		Үүнээс							
				Залруулга		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	ЗДТГ	2	12.1	1	12.1			1	0		
2	ИТХ										
		2	65.5	1	12.1			1	0		

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 13.6 сая төгрөгийн зөрчил илэрсэнд 2 зөвлөмж өглөө.

5.3 Зөвлөмж

Илрүүлэлт:

- Сумын ИТХ-ын 2025 оны 08 дугаар сарын 06-ны өдрийн 05/03 дугаар тогтоолоор Малын ангилан ялгалт, халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх зардалд 5.0 сая төгрөг баталсан байхад гүйцэтгэлээр 5.6 сая төгрөг буюу 0.6 сая төгрөг илүү зарцуулсан байна.

Зөвлөмж:

- Төсвийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.2 дахь хэсэгт “Бүх шатны төсвийн захирагч төсвийн хэрэгжилтийн талаар дараах үүрэг хүлээнэ”, 41.2.2 дахь заалтад “Батлагдсан төсвийн хүрээнд зарлага гаргах” гэж заасныг мөрдөн батлагдсан төсвийн хүрээнд зарлага гаргах.

Илрүүлэлт:

- Сумын ИТХ-ын 2025 оны 08 дугаар сарын 06-ны өдрийн 05/03 дугаар тогтоолоор батлагдсан ажлын жагсаалтад байхгүй Өвс тэжээлийн нөөц бүрдүүлэх ажлын санхүүжилтэд 13.0 сая төгрөгийг өмнөх онд иргэдэд зээлээр борлуулсан өвсний үнийн эргэн төлөлтөөс шууд гэрээ байгуулан худалдан авалт хийсэн байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 60 дугаар зүйлийн 60.3 дахт хэсэгт “Орон нутгийн хөгжлийн сангийн

хөрөнгийг дараах зүйлд зарцуулахыг хориглоно”, 60.3.6 дахь заалтад “Орон нутгийн иргэдийн саналыг аваагүй, **орон нутгийн төсвийн төлөвлөгөөнд тусгаж батлаагүй зардал**, арга хэмжээ” гэж заасанд нийцэхгүй байна.

Зөвлөмж:

- Сумын ИТХ-аар орон нутгийн төсвийн төлөвлөгөөнд тусгаж батлаагүй зардал гаргахгүй байх.

Аудитаар өгсөн зөвлөмжийн хүрээнд хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөөг хуульд заасан хугацаанд, зөвлөмжийн биелэлтийг 2026 оны 6 дугаар сарын 30-ны өдрийн дотор манай байгууллагад ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Дүн												

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Наранбулаг сумын ТТЗ	2	13.6					2	13.6				
Дүн	2	13.6					2	13.6				

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/сая төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Наранбулаг сум								
Дүн								
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Наранбулаг сум	1	0			1	0		
Дүн	1	0			1	0		
Нийт дүн	1	0			1	0		

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

АУДИТЫН ТАЙЛАНГ

ХЯНАСАН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР /М.БАТСУУРЬ/

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР

/М.БАТ-АМГАЛАН/

БЭЛТГЭСЭН: АУДИТОР

/Т.НАМЖИЛ/

2026 оны 03 сарын 24-ний өдөр

**АЛБАН ШААРДЛАГЫН БҮРТГЭЛ,
ХЯНАЛТЫН ХУУДАС**

А. Албан шаардлагын төсөл бэлтгэж, баталгаажуулах үеийн бүртгэл, хяналт

1.Ерөнхий мэдээлэл

1.1 Аудитын нэр	Увс аймгийн Наранбулаг сумын ТТЗ-ийн 2025 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит	1.2 Аудитын код	УВА-2026/019/НА-СТА-ТТЗ
-----------------	--	-----------------	-------------------------

1.3 Аудит хийсэн үндэслэл	Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.2, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1	1.4 Аудитын төрөл	Санхүүгийн тайлангийн аудит
---------------------------	---	-------------------	-----------------------------

1.5 Албан шаардлагын дугаар		1.6 Огноо	2026.03.25	1.7 Мөнгөн дүн /төгрөгөөр/	
-----------------------------	--	-----------	------------	----------------------------	--

1.8 Албан шаардлага өгөх үндэслэл	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Сумын ИТХ-ын 2025 оны 08 дугаар сарын 06-ны өдрийн 05/03 дугаар тогтоолоор Малын ангилан ялгалт, халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх зардалд 5.0 сая төгрөг баталсан байхад гүйцэтгэлээр 5.6 сая төгрөг буюу 0.6 сая төгрөг илүү зарцуулсан, 05/03 дугаар тогтоолоор батлагдсан ажлын жагсаалтад байхгүй Өвс тэжээлийн нөөц бүрдүүлэх ажлын санхүүжилтэд 13.0 сая төгрөгийг өмнөх онд иргэдэд зээлээр борлуулсан өвсний үнийн эргэн төлөлтөөс шууд гэрээ байгуулан худалдан авалт хийсэн байна.			
	Алдаа, зөрчлийн ангилал	Хууль, тогтоомжийг хэрэгжүүлээгүй			
	Журмын заалт (4.2-оос аль тохирохыг оруулах)	4.2.1.11 дэх заалтад “Хууль тогтоомж, гэрээ, хэлцэл зөрчсөн алдаа, зөрчлийг таслан зогсоож, давтан гаргуулахгүй байх үр нөлөөтэй гэж үзсэн бусад нөхцөл байдал”			
	Зөрчсөн эрх зүйн актын	Нэр	Төсвийн тухай хууль, Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль		
	Заалт	42.1-т “Энэ хуулийн 16 дугаар зүйлд заасан этгээд, хүчин төгөлдөр болсон албан шаардлага, төлбөрийн актыг хугацаанд нь биелүүлээгүй, аудитын үйл ажиллагаанд саад учруулсан, санхүүгийн тайлангийн аудитаар сөрөг дүгнэлт авсан, хуулиар хориглосон үйл ажиллагаа явуулсан, албан үүргээ биелүүлээгүй, албан тушаалын бүрэн эрхээ хэтрүүлсэн нь аудитаар илэрсэн бол тухайн албан хаагчид сахилгын шийтгэл ногдуулах үндэслэл болно”, 42.3-т “Энэ хуулийн 42.1, 42.2-т заасан үндэслэл бүрдсэн тохиолдолд төрийн аудитын байгууллага тухайн албан хаагчид холбогдох сахилгын шийтгэл ногдуулах, албан тушаалаас чөлөөлөх талаар эрх бүхий албан тушаалтанд албан шаардлага өгөх ба эрх бүхий албан тушаалтан ямар шийдвэр гаргасан талаараа албан шаардлагад заасан хугацаанд Төрийн аудитын байгууллагад хариу мэдэгдэнэ”			

	Үндэслэл болгосон эрх зүйн актын	Нэр	Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 дэх заалт, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.1.11 дэх заалт
		Заалт	4.2.1-д "Албан шаардлага өгөхөд дараах нийтлэг үндэслэлийг харгалзана", 4.2.1.11-д "хууль тогтоомж, гэрээ, хэлцэл зөрчсөн алдаа, зөрчлийг таслан зогсоож, давтан гаргуулахгүй байх үр нөлөөтэй гэж үзсэн бусад нөхцөл байдал"

1.9 Зөрчил барагдуулах хэлбэр /Төгрөгөөр/	Улсын төсвийн дансанд		1.10 Зөрчил барагдуулах огноо
	Орон нутгийн төсвийн дансанд		
	Тухайн байгууллагын дансанд		
	Зөрчил арилгах		
			2026.04.20

2. Үндэслэл болгосон гол нотлох баримтын талаарх мэдээлэл

№	Нотлох баримтын нэр төрөл	Дугаар	Огноо	Тайлбар
1	Засаг даргын захирамжууд	A/196, A/212, A/47, A/206, A/207, A/208, A/236	2025.09.23, 2025.10.14, 2025.04.18 2025.10.03 2025.10.03 2025.10.03 2025.11.19	Санхүүжилт олгох тухай
2	Холбогдох анхан шатны баримт		2025 он	Төлбөрийн хүсэлт, нэхэмжлэх, хуулга
3	Санхүүгийн албаны даргын тайлбар		2026.03.24	100 жилийн ойн баяр наадмын үр дүнгийн тайлан нэгтгэн дүгнэх

3. Аудитын баг болон хариуцагчийн талаарх мэдээлэл

№	Аудитын багийн		Хариуцагч			
	Албан тушаал	Овог нэр	Байгууллагын нэр	Албан тушаал	Овог нэр	Холбоо барих хаяг, утас
1	Ахлах аудитор	Т.Намжил	Увс ТЕЗ	Аймгийн Засаг дарга	Э.Насанбат	

Албан шаардлага бэлтгэх үеийн чанарын хяналт

4.1 Чанарын хяналт хийсэн тэмдэглэл

№	Албан тушаалтан	Огноо	Чанарын хяналтаар өгсөн санал зөвлөмж	Гарын үсэг
1	Аудитын менежер М.Бат-Амгалан	2026.03.25		
2	Дарга, тэргүүлэх аудитор М.Батсуурь	2026.03.25		

4.2 Албан шаардлагыг хэвлэмэл хуудсанд хэвлэх зөвшөөрөл

№	Албан тушаал	Овог нэр	Огноо	Гарын үсэг
1	Дарга, тэргүүлэх аудитор	М.Батсуурь	2026.03.25	

4. Албан шаардлагыг баталгаажуулж, хүргүүлэх үеийн баримтжуулалт

№	Үзүүлэлт		Мэдээлэл оруулах хэсэг	Тайлбар
1	Албан шаардлагыг хүргүүлсэн албан бичгийн	Огноо		
		Дугаар		
2	Албан шаардлагыг хүлээлгэн өгсөн	Огноо		2026.03.25
		Ажилтны	Овог нэр	Т.Намжил
			Албан тушаал	Ахлах аудитор
3	Албан шаардлагыг хүлээн авсан	Байгууллагын нэр		Увс аймгийн ТЕЗ
		Ажилтны	Овог нэр	Э.Насанбат
			Албан тушаал	Дарга
4	Албан шаардлагын хэрэгжилтийг хариуцах	Газрын нэр		Увс аймгийн ТЕЗ
		Ажилтны	Овог нэр	Э.Насанбат
			Албан тушаал	Дарга
5	Тооцоолсон зөвшөөрүүлсэн үр өгөөж	Санхүүгийн	Тоо	
			Дүн	
		Санхүүгийн бус үр өгөөжийн тоо		

УВС АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2026 оны 03 сарын 24 өдөр

Дугаар 9/56/А-2060412
УВА-2026/019/НА-СТА-ТТЗ

Улаангом

Сахилгын хариуцлага тооцуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Наранбулаг сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон жилийн эцсийн санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 08 дугаар сарын 06-ны өдрийн 05/03 дугаар тогтоолоор Малын ангилан ялгалт, халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх зардалд 5.0 сая төгрөг баталсан байхад гүйцэтгэлээр 5.6 сая төгрөг буюу 0.6 сая төгрөг илүү зарцуулсан, мөн батлагдсан ажлын жагсаалтад байхгүй Өвс тэжээлийн нөөц бүрдүүлэх ажлын санхүүжилтэд 13.0 сая төгрөгийг өмнөх онд иргэдэд зээлээр борлуулсан өвсний үнийн эргэн төлөлтөөс шууд гэрээ байгуулан худалдан авалт хийсэн байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3 дахь заалтад “Санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх”, 41 дүгээр зүйлийн 41.2 дахь хэсэгт “Бүх шатны төсвийн захирагч төсвийн хэрэгжилтийн талаар дараах үүрэг хүлээнэ”, 41.2.2 дахь заалтад “Батлагдсан төсвийн хүрээнд зарлага гаргах”, 60 дугаар зүйлийн 60.3 дахь хэсэгт “Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгийг дараах зүйлд зарцуулахыг хориглоно”, 60.3.6 дахь заалтад “Орон нутгийн иргэдийн саналыг аваагүй, орон нутгийн төсвийн төлөвлөгөөнд тусгаж батлаагүй зардал, арга хэмжээ”, Сангийн сайдын 2021 оны 86 дугаар тушаалаар баталсан “Орон нутгийн хөгжлийн сангийн үйл ажиллагааны журам”-ын 11.2-д “ОНХС-ийн төсөв боловсруулах, батлах, зарцуулах, тайлагнах, бүртгэх, хяналт тавих, зохион байгуулахад хууль тогтоомж зөрчсөн бол тухайн байгууллага, албан тушаалтанд Төсвийн тухай хууль болон холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ”, Төрийн албаны тухай хуулийн 39 дүгээр зүйлийн 39.1 дэх хэсэгт “Төрийн албан хаагч хуульд зааснаас гадна дараах үйл ажиллагаа явуулахыг хориглоно”, 39.1.2 дахь заалтад “Албаны эрх мэдлээ хэтрүүлэх”, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.1 дэх хэсэгт “Энэ хуулийн 3.1-д заасан этгээдэд дараах зориулалтаар зардал санхүүжүүлэх, зарцуулахыг хориглоно”, 12.1.4 дэх заалтад “Хуулиар зөвшөөрөөгүй бусад” гэж заасныг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 42.1-т “Энэ хуулийн 16 дугаар зүйлд заасан этгээд, хүчин төгөлдөр болсон албан шаардлага, төлбөрийн актыг хугацаанд нь биелүүлээгүй, аудитын үйл ажиллагаанд саад учруулсан, санхүүгийн тайлангийн аудитаар сөрөг дүгнэлт авсан, хуулиар хориглосон үйл ажиллагаа явуулсан, албан үүргээ биелүүлээгүй, албан тушаалын бүрэн эрхээ хэтрүүлсэн нь аудитаар илэрсэн бол тухайн албан хаагчид сахилгын шийтгэл ногдуулах үндэслэл болно”, 42.3-т “Энэ

хуулийн 42.1, 42.2-т заасан үндэслэл бүрдсэн тохиолдолд төрийн аудитын байгууллага тухайн албан хаагчид холбогдох сахилгын шийтгэл ногдуулах, албан тушаалаас чөлөөлөх талаар эрх бүхий албан тушаалтанд албан шаардлага өгөх ба эрх бүхий албан тушаалтан ямар шийдвэр гаргасан талаараа албан шаардлагад заасан хугацаанд Төрийн аудитын байгууллагад хариу мэдэгдэнэ” гэсэн заалтыг үндэслэн **ШААРДАХ** нь:

1. Наранбулаг сумын Засаг дарга Р.Азбилэгт хуульд заасны дагуу сахилгын шийтгэл оногдуулж, биелэлтийг 2026 оны 04 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор Увс аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлэхийг Увс аймгийн Засаг дарга Э.Насанбатад хариуцуулав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

АХЛАХ АУДИТОР

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Т.НАМЖИЛ

М.БАТ-АМГАЛАН

М.БАТСУУРЬ